

O b s a h.

	Stránka
Předmluva	III—VI
Úvod.	
§. 1. Rozvrh nářečí slovanských vůbec a poměr češtiny k těmto co do srozumitelnosti zvláště. §. 2. Ráz češtiny co nářečí západního.	1—2
Díl prvý.	
<i>Z u k o s l o v í.</i>	
O písmě a pravopisu.	
§. 3. Písmo Čechů pohanských. §. 4. Písmo cyrillské a hlaholské v Čechách. §. 5. Písmo latinské v Čechách. §. 6. Nedostatek písma latinského pro pravopis český. §. 7. Pravopis Husův. §. 8. Rozší- ření jeho. §. 9. Písmo mnišské čili švabach	2—5
Rozdělení hlásek.	
§. 10. Rozvrh hlásek vůbec a zvukosloví zvláště	5—6
A) Samohlásenství.	
§. 11. Rozvrh samohlásek	6
I. Samohlásky jednoduché.	
§. 12. Samohlásky prvočné a podružné, tvrdé a měkké. §. 13. Sa- mohláska ē. §. 14. Samohláska y a souhláskování samohlásek u a i.	
§. 15. Cyrillské samohlásky ř, ů, Ÿ a A. §. 16. Spůsoby, jakýmiž strč, cyrillskými samohláskami ř a ů nakládá. §. 17. Nosovost v staré češtině. §. 18. Očištění nosovek	6—10
II. Samohlásky složené.	
§. 19. Rozvrh samohlásek složených	10
1. Samohlásky dlouhé.	
§. 20. Dlouhé samohlásky staročeské. §. 21. Spůsoby jich dloužení	11—12
2. Dvojhlásky.	
§. 22. Rozvrh dvojhlásek	12
§. 23. a) Dvojhlásky opravdivé	12
§. 24. b) Dvojhlásky neopravdivé	12
Proměny souhlásek.	
1. Přehlasování.	
§. 25. Proměny samohlásek vůbec a jich přehlasování zvláště	13
A) Přehlasování zpětné.	
§. 26. Přehlasování zpětné v památkách staročeských	13—14
B) Přehlasování postupné.	
§. 27—30. Přehlasování postupné samohlásek a, o, u a y	14—16
2. Stupňování.	
§. 31. Úkon a případy stupňování. §. 32. Závaží samohlásek. §. 33. Spůsoby stupňování samohlásek	16—17
§. 34. a) Stupňování samohlásek dloužením	17
b) Stupňování samohlásek zaměňováním lehčejších závažnějšími	

§. 35. Stupňování samohlásek <i>i</i> , <i>y</i> , <i>e</i> , <i>é</i> , <i>o</i> , <i>u</i> a <i>a</i> . §. 36. Stupňování cyrillských samohlásek <i>ъ</i> a <i>ѣ</i>	17—18
c) Stupňování sesilováním samohlásek předrážkou jiných.	
§. 37. Stupňování samohlásek <i>i</i> , <i>u</i> a <i>y</i> . §. 38. Stupňování samohlásek <i>l</i> a <i>r</i> .	18—19
3. Dloužení samohlásek.	
§. 39. Kvantita staročeská. §. 40. Stahování. §. 41. Přízvuk a kvantita staré češtiny	19—20
4. Obmezování hiatu.	
§. 42. Hiat v době starší a jeho rozvrh v době novější	20—21
a) Hiat slovosředný.	
§. 43. Spůsoby, jakými se stará čeština hiatu slovosředného zbavuje	21
b) Hiat mezislovny.	
§. 44. Původní význam hiatu mezislovnyho. §. 45. Spůsoby, jakými se stará čeština jeho zbavuje	21—22
§. 46. 5. Střídání a přestrojování	22—23
6. Prisouvání.	
§. 47. Rozvrh prisouvání samohlásek. §. 48. Případy zvukového prisouvání samohlásek	23
7. Vysouvání.	
§. 49—52. Případy vysouvání samohlásek <i>e</i> , <i>i</i> , <i>o</i> , <i>é</i> , <i>u</i> a <i>y</i> .	23—26
§. 53. 8. Přesmykování	26
B) Souhlasenství.	
§. 54—55. Rozvrh souhlásek	26—27
Proměny souhlásek.	
§. 56. Rozvrh proměn souhlásek.	27
I) Proměny všeobecné.	
§. 57. Neouplné čili kvantitativné spodobování souhlásek. §. 58. Jeho zákon. §. 59—60. Ráz kteréhokoli pravopisu vůbec a staročeského zvláště	28—29
II) Proměny zvláštní.	
§. 61. Vznik a ráz zvláštních proměn souhlásek	29
§. 62. 1. Přesmykování	29—30
§. 63. 2. Kaženf nosových souhlásek <i>m</i> a <i>n</i>	30
§. 64. 3. Vysouvání	30—31
§. 65—66. 4. Přisouvání	31
5. Rozlišování.	
§. 67. Vznik a rozvrh rozlišování souhlásek	32
§. 68. a) Rozlišování slabší	32
b) Rozlišování silnější.	
§. 69. Skupeniny strč. podlýchající rozlišování silnějšímu. §. 70. Rozlišování hrdelnic v sykavky hustší a řídší	33—34
c) Obměkčování.	
§. 71—74. Obměkčování retnic, zubnic, sykavek a jazyčnic	34—35
6. Další proměny souhlásek.	
§. 75. Střídání a přestrojování souhlásek	35
§. 76. a) Střídání souhlásek	36
§. 77. b) Přestrojování souhlásek	36

Díl druhý.

Tvaroslov.

Úvod.

§. 78. Kmen a peň. §. 79. Tvoření slov v širším a v užším smyslu.	
§. 80. Úloha a rozvrh tvarosloví. §. 81. Úkol a vznik ohýbání. §. 82.	
Rozvrh částeck věty	36—38
<i>Prvá částka.</i>	
Tvary ohebné.	
§. 83. Rozsah a rozvrh ohýbání	38
A) Skloňování.	
§. 84—85. Úkol a rozvrh skloňování	38—39
I. Skloňování jmenné.	
§. 86. Rozdíl skloňování jmenného od zájmenného a rozsah onoho . . .	39
1. Jména podstatná.	
§. 87. Číslo dvojně. §. 88. Rozvrh skloňování jmen podstatných . . .	39—40
A. Skloňování kmenů původně otevřených.	
§. 89. Rozvrh kmenů původně otevřených. §. 90. Význam a rozsah u-kmenů	41
a) Skloňování a-kmenů.	
α) Rod mužský.	
§. 91. Rozsah a rozvrh a-kmenů mužských. §. 92. Vzor jich skloňování. §. 93. Rozdíl skloňování a-kmenů tvrdých a měkkých. §. 94.	
Přípona <i>ov</i> (přehl. <i>er</i>). §. 95—96. Poznámky o jednotlivých pádech.	41—44
β) Rod ženský.	
§. 97. Rozsah a rozvrh a-kmenů ženských. §. 98. Vzor jich skloňování.	
§. 99. Rozdíl skloňování a-kmenů tvrdých a měkkých. §. 100—101.	
Skloňování a-kmenů na <i>ijá</i> a <i>ynia</i> vycházejících. §. 102—104. Poznamenání o jednotlivých pádech	45—47
γ) Rod střední.	
§. 105. Rozsah a rozvrh a-kmenů středních. §. 106. Kmeny původně na <i>jam</i> vycházející. §. 107. Vzor skloňování a-kmenů tvrdých i měkkých rodu středuho. §. 108—110. Poznamenání o jednotlivých pádech	47—50
b) Skloňování i-kmenů.	
§. 111. Vznik a rozsah i-kmenů a rozvrh jich skloňování	50
α) Rod mužský.	
§. 112. Rozsah i-kmenů mužských. §. 113. Vzor jich skloňování.	
§. 114—116. Poznámky o jednotlivých pádech	50—52
β) Rod ženský.	
§. 117. Rozsah a skloňování i-kmenů ženských	52
B. Skloňování kmenů původně zavřených.	
§. 118. Vznik a rozvrh kmenů těchto	52—53
α) Rod mužský.	
§. 119. Vznik, rozsah a skloňování kmenů původně zavřených rodu mužského	53
β) Rod ženský.	
§. 120. Rozvrh kmenů původně zavřených rodu ženského	53
a) Kmeny původně na ú vycházející.	
§. 121. Vznik, rozsah a skloňování těchto kmenů	54

b) Kmeny původně na ter (<i>tar</i>) vyčázející.	
§. 122. Rozsah a skloňování těchto kmenů	54
γ) Rod střední.	
§. 123. Vznik a rozvrh kmenů původně zavřených rodu středního. §. 124.	
Vzor jich skloňování. §. 125. Poznámky o jednotlivých pádech	54—56
2. Jména přidavná.	
§. 126. Jména přidavná neurčitá a jich rozvrh	56—57
α) Přidavná jména neurčitá tvrdého zakončení.	
§. 127. Jich skloňování a doklady tohoto z památek staročeských	57
β) Přidavná jména neurčitá měkkého zakončení	
§. 128. Jich skloňování a doklady tohoto z památek staročeských	58
3. Příčestí a přechodníky.	
§. 129. Skloňování trpného příčestí přítomného a minulého času, pak přechodnsku přítomného a minulého času s doklady	59—60
4. Číslovky.	
§. 130—131. Skloňování číslovek řadových, rodových, obecných a základních. §. 132. Poznámky o skloňování číslovek složených	60—62
5. Zájmena osobná bez rodů.	
§. 133. Skloňování zájmen jáz, ty, se. §. 134. Poznámky o jednotlivých pádech	63—64
II. Skloňování zájmenné.	
§. 135. Rozvrh skloňování zájmenného	64—65
A) Kmeny tvrdé.	
§. 136. Vzor <i>ten</i> , <i>ta</i> , <i>to</i> . §. 137. Poznámky o jednotlivých pádech.	
§. 138. Částky věty, skloňující se dle vzoru <i>ten</i> , <i>ta</i> , <i>to</i>	65—67
B) Kmeny měkké.	
§. 139. Vzor <i>sien</i> , <i>sia</i> , <i>sie</i> . §. 140. Poznámky o jednotlivých pádech.	
§. 141. Částky věty, skloňující se dle vzoru <i>sien</i> , <i>sia</i> , <i>sie</i>	67—69
III. Skloňování složené čili míchané.	
§. 142. Vznik, rozsah a rozvrh skloňování složeného	70
A) Jména přidavná určitá tvrdého zakončení.	
§. 143. Vzor jich skloňování. §. 144. Jich skloňování archaické. §.	
§. 145. Částky věty, jich skloňování se držící	70—72
B) Jména přidavná určitá měkkého zakončení.	
§. 146. Jich vznik, ráz a skloňování. §. 147. Částky věty, dle nich se skloňující	72—73
Srovnávání jmen přidavných.	
§. 148—149. Tvoření komparativu a superlativu staročeského	73—74
B) Časování.	
§. 150—151. O časování výbec	74—75
I. O příponách osobných.	
§. 152. Přípony plné. §. 153. Přípony otřelé	75—77
II. O známkách časů a spůsobů.	
§. 154. Karakteristika přítomného času a známka rozkazovacího spůsobu	
§. 155. Karakteristika aoristu prvého. §. 156—157. Známka aoristu druhého a třetího a budoucího času	77—78
§. 158. III. O příponách infinitivu a supinu	78—79
§. 159. IV. O příponách přechodníků a příčestí	79—80

	Stránka
§. 160. V. O sponě	80
§. 161—162. VI. Rozdelení sloves k vůli časování	80—81
VII. Časování samé.	
a) Časování jednoduché.	
§. 163. Rozvrh časování jednoduchého	81—82
A. Časování sponové.	
Prvá třída.	
§. 164. Rozvrh sloves prvé třídy	82
1. Oddíl.	
§. 165. Kmeny na sykavky <i>s, z</i>	82—83
2. Oddíl.	
§. 166. Kmeny na zubnice <i>d, t</i>	84
3. Oddíl.	
§. 167. Kmeny na retnice <i>b, p, v</i>	84—85
4. Oddíl.	
§. 168. Kmeny na hrdelnice <i>h, k</i>	85—86
5. Oddíl.	
§. 169—170. Kmeny na nosové souhlásky <i>m, n</i>	86—88
6. Oddíl.	
§. 171. Kmeny na <i>l, r</i>	88—89
7. Oddíl.	
§. 172—174. Kmeny otevřené	89—91
Druhá třída.	
§. 175. Rozvrh sloves druhé třídy	91
1. Oddíl.	
§. 176. Kmeny otevřené	91—92
2. Oddíl.	
§. 177—178. Kmeny zavřené	93
Třetí třída.	
§. 179. Rozvrh sloves třetí třídy	93—94
1. Oddíl.	
§. 180. Kmeny na <i>l, r</i> , původně do I., 6 spadavší	94
2. Oddíl.	
§. 181. Kmeny odvedené od jiných částek řeči, větším dílem významu počínacího	94
3. Oddíl.	
§. 182—183. Kmeny dvoj- neb víceslabičné, buď na <i>l, r</i> buď na zubnice <i>d, t</i> aneb na retnice vycházející	94—96
4. Oddíl.	
§. 184. Kmeny původně na hrdelnice vycházející, jež tyto před <i>e</i> v sykavky hustší rozlišují	96
Čtvrtá třída.	
§. 185—186. Časování sloves čtvrté třídy	96—98
Pátá třída.	
§. 187. Rozvrh sloves páté třídy	99
1. Oddíl.	
§. 188—189. Kmeny, jichž samohláska <i>a</i> (přehl. <i>e</i>) se u celém skloňování drží	99—101

2. Oddíl.

§. 190—191. Kmeny časující se na základě dvou kmenů	101—103
3. Oddíl.	

§. 192—193. Kmeny na <i>l</i> , <i>n</i> , <i>r</i> , <i>v</i> vycházející, jež se na základě dvou kmenů časují a v přít. čase <i>l</i> , <i>n</i> , <i>r</i> , <i>v</i> rády stupňují	103—105
4. Oddíl.	

§. 194—195. Kmeny otevřené, časující se na základě i kratšího i rozšířeného kmene	105—107
---	---------

Šestá třída.

§. 196. Časování sloves šesté třídy	107
---	-----

B. Časování bezesponové.

§. 197. Rozsah a význam časování bezesponového.	107
---	-----

§. 198—199. 1. Kmen <i>véd</i>	107—109
--	---------

§. 200—201. 2. Kmen <i>dad</i>	109—111
--	---------

§. 202—203. 3. Kmen <i>jed</i>	111—113
--	---------

§. 204—205. 4. Kmen <i>jes</i>	113—115
--	---------

C. Časování nepravidelné.

§. 206. 1. Kmen <i>chte</i>	115—116
---------------------------------------	---------

§. 207. 2. Kmen <i>id</i>	116
-------------------------------------	-----

§. 208. 3. Kmen <i>iné</i>	116—117
--------------------------------------	---------

§. 209. 4. Kmen <i>jed</i>	117
--------------------------------------	-----

§. 210. 5. Kmeny <i>sta</i> , <i>vidé</i>	117
---	-----

b) Časy složené.

§. 211. Zanikání jednoduchých minulých časů. §. 112—213. Spůsoby, jimiž čeština zaniklé aoristy nahrazuje. §. 214. Budoucí čas. §. 215. Vymínečné spůsoby. §. 216. Opisování trpného tvaru	117—119
--	---------

Druhá částka.

Tvary neohebné.

§. 217. Význam tvarů neohebných	119—120
---	---------

I. Příslovky.

§. 218. Rozvrh příslovek dle jejich původu	120
--	-----

§. 219. 1. Příslovky jmenného původu	120—121
--	---------

§. 220. 2. Příslovky přídavného původu	121—122
--	---------

§. 221. 3. Příslovky zájmenného původu	122—123
--	---------

§. 222. 4. Příslovky číslného a slovesného původu	123
---	-----

§. 223. II. Spojky	123—124
------------------------------	---------

§. 224. III. Předložky	124
----------------------------------	-----

Opravy.

Na stránce 2 v řádku 8 zdola	čti §§. 92, 107 m. §. 74. b, č. 3.
" " 2 " "	" i bezprostřední m. b iezprostřední
" " 10 " "	" mutíši m. mutíši
" " 12 " "	" ší-ja m. ší-ja
" " 32 " "	" prs-t m. prs-t
" " 40 " "	" ščity m. ščity
" " 54 " "	" gen. m. jen
" " 73 " "	" ejši m. ejši
" " 80 " "	" ve m. a

(Poklesků u některých jiných snadno bude možné čtenáři opraviti.)